

Protokół

obrad sejmowych z dnia 15. Lutego 1866.

Posiedzenie trzydzieste czwarte.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Grocholski, Kulczycki, Paszkowski i Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radea dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 100, w ciągu posiedzenia 114.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11¹/₂.

Protokół posiedzenia z dnia 13. Lutego odczytany został i przyjęty.

Marszałek udzielił urlopy: ośmiodniowy posłowi Kapiszewskiemu, a trzydniowy posłowi Krzeczunowiczowi.

Odczytano interpelację posła Agopsowicza do p. Komisarza rządowego tyczącą się dopełnionej w domu p. Bogdanowicza w powiecie śniatyńskim rewizji nocnej, przez urzędnika powiatowego z dwoma żandarmami, bez należytego do tego upoważnienia. P. Komisarz rządowy odpowiada, że fakt ten nie jest mu znany. Skoro zbadanym będzie, odpowie na interpelację.

Odczytano złożone do łaski marszałkowskiej nowe wnioski:

1. Posła Trochanowskiego następujący:

„Wysokij Sojm izwołył uchwałyty:

Preporuczajesia Wydiłowi krajowemu, szczyby nad doteperisznym zakonom zarobkowym remestnym zstanowylsia i ukazał na niesprawedlywoje zastosowanie jeha do Hałyczyny i obdumał odpowiednijszij sposib nałożenia reszenoho podatku na nasz kraj, i szczyby nakonec postawyl jeszcze sej kadencyi sojmowej wnesenije w tin. predmeti Wysokomu Sojmowu do uchwały.“

2. Wniosek posła Gutowskiego poparty, przedkładający projekt statutu miasta Nowego Sącza. Zgodnie z życzeniem wnioskodawcy odesłany jest wprost bez drukowania i uzasadnienia w pierwszym czytaniu do komisji statutów miejskich.

Sprawozdawca z dopełnionego głosowania na czterech członków komisji o użytkowaniu i kierunku wód, ogłasza rezultat głosowania. Głosujących było 84, absolutną większość 43. — Otrzymali: poseł Geringer głosów 84, — poseł Krawczyk 83, — poseł Gutowski 81, — poseł Trzeciecki głosów 69.

Odczytano dalszy ciąg petycyj aż do Nr. 1.348 włącznie. Petycje do właściwych komisji należące, do tychże komisji odesłanemi zostały.

Z porządku dziennego poseł Bęczkowski, jako sprawozdawca komisji petycyjnej, wuosi a Sejm uchwała:

„Poleca sie Wydziałowi krajowemu, aby tytułem wynagrodzenia wydatków podróży posłom: Stefanowi Dwolińskiemu zlr. 30 w. a., Fedorowi Andrejczkowi zlr. 33 w. a., Józefowi Krawcowowi zlr. 9 w. a., Kościowi Łepkalukowi zlr. 20 w. a., Tomaszowi Drozdowi zlr. 20 w. a., nakoniec Antoniemu Błazowi tytułem kosztów podróży zlr. 22 w. a., zaś tytułem dyjet zlr. 12 w. a. czyli razem zlr. 34 w. a. — temu ostatniemu przez c. k. urząd powiatowy w Brzozowie za kwitami należycie estemplowanemi wypłacić kazał.“

Trzy petycje: Nr. 21. p. Ludwiki Rzepińskiej, o roczne wsparcie z funduszu krajowego, Nr. 477. stowarzyszenia do wspomaganiania ubogich uczniów instytutu politechnicznego w Wiedniu, o udzielenie za-

siłku pieniężnego, i Nr. 554. dyrekcji Towarzystwa muzycznego we Lwowie, o stałą roczną dotację dla zakładu muzycznego we Lwowie z funduszu krajowego, odstępuje Sejm komisji budżetowej do odpowiedniego użytku i załatwienia.

Petycę Antoniego Sozańskiego Nr. 734., o zarządzeniu nadużyciom przy sprzedaży soli bydłowej w zapach drohobyckich, odseła Sejm odnośnie do uchwały sejmowej na podobne zażalenie gminy Turzego z dnia 15. Stycznia 1866. c. k. Prezydum Namiestnictwa do odpowiedniego użytku.

Nr. 84. petycę p. Alexandra Miazgi, właściciela wsi Czermny, w powiecie brzosteckim:

1. Wyciąg petycyi p. Alexandra Miazgi, właściciela wsi Czermny, co do ustępu tyżącego się prośzonej pożyczki zwrotnej w ilości 300 złr. w. a., Sejm odseła do odpowiedniego załatwienia Wydziałowi krajowemu;

2. petycę zaś sama odstępuje się c. k. Prezydum Namiestnictwa a to:

co do ustępu żadanego odpisania podatków za rok 1865., do zbadania i odpowiedniego uwzględnienia;

co do ustępu o odpisanie lub zniżenie wymierzonej bezpośredniej należitości od przeniesienia własności tabularnej, do zarządzenia przyspieszenia decyzji tej sprawy, gdzieby zalegała, — zaś

co do ustępu odnoszącego się do zażalenia przeciw zagrabieniu ruchomego inwentarza do obróbienia gruntu potrzebnego, który według istniejących przepisów z pod exekucyi wyjętym być winien, — do zarządzenia, dochodzenia i stosownego załatwienia.

Nad petycją Nr. 517. gmin: Kaniowa Starego, Kaniowa Dańkowskiego, Kaniowa Bestwińskiego i Bestwinki małej, zawierającą ogólnikowe tylko i niedokładne przeciwko państwu tychże dóbr zalecenia, Sejm przechodzi do porządku dziennego.

Petycę Ilnata Duba Nr. 988. Sejm odseła do c. k. Prezydum Namiestnictwa z zaleceniem odpowiedniego zarządzenia, aby po zbadaniu stanu rzeczy i przekonaniu się o prawdziwości petycyi, uwolnienie petenta od zapłacenia kosztów szpitalnych w kwocie 18 złr. i 20 c. w. a. orzeczonem, a w razie, gdyby tymczasem ta kwota lub jaka część onej już wyexekwowaną była, — takowa jako nienależnie ściągnięta, petentowi zwróconą została.

Nad petycją w imieniu gminy Zabłotowa wniesioną Nr. 322., jako bezimienną, Sejm przechodzi do porządku dziennego.

Petycę Nr. 265. gminy Konieczkowy, co do ustępu zażalenia na niesłuszne oszacowanie katastralne, odseła Sejm komisji katastralnej, — zaś wyciąg tejże petycyi co do ustępu prośzonej pożyczki, Wydziałowi krajowemu do właściwego użytku.

Petycę p. Awita Wilkoszewskiego Nr. 542. Sejm przesyła c. k. Prezydum Namiestnictwa, z szczególnością zaleceniem odpowiedniego zarządzenia, aby co do pierwszego ustępu skargi odnoszącego się do wydawanych uchwał bądź wyroków w języku niemieckim, tak c. k. urząd i sąd powiatowy w Jordanowie, jak i c. k. sąd krajowy w Krakowie za udowodnione w tej mierze przekroczenie istniejących przepisów do odpowiedzialności pociągnięte i należycie skarcone zostały; — tudzież aby zarazem w właściwej drodze wyjednanem było napomnienie wszystkich administracyjnych i sądowych władz tutejszego kraju do ścisłego pod surową odpowiedzialnością wykonywania istniejących w powyższym względzie przepisów; — co do drugiego ustępu zażalenia, tyżącego się prześladowania młodzieży szkolnej za ubiór polski, aby po dokładnem sprawdzeniu przedstawionego faktu nadużycia, jako tendencyjnego prześladowania narodowości polskiej, winni krzykłądnie ukarani byli.

Wniesioną przez posła Paszkowskiego, jako sprawozdawcę komisji petycyjnej, prośbę c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego, o uwolnienie uczniów dublańskich od służby wojskowej, Sejm uchwała przesłać c. k. Prezydum Namiestnictwa z zaleceniem do uwzględnienia. Prośbę radnych i obywateli miasta Dobromila, tyżącą się postępowania p. komisarza Hansknechta przy wyborze burmistrza, Sejm odstępuje c. k. Prezydum Namiestnictwa z szczególnem zaleceniem, by nowe wybory pod kierunkiem bezpartycjalnego urzędnika jak najspieszniej zarządzone zostały.

Petycja Nr. 1.293. reprezentacyi miasta Stanisławowa, z uzasadnieniem prośby o nadanie temuż miastu osobnego statutu, odstąpioną została w krótkiej drodze komisji statutów miejskich.

Z porządku dziennego sprawozdawca poseł Zyblikiewicz wnosi dalszy ciąg statutu dla miasta Krakowa.

Sejm uchwała:

Dalszy ciąg §. 29.:

f) w brzmieniu projektu;

g) z poprawką posła hr. Gołuchowskiego, domieszczającą wyrazy „i magistrowie chirurgii“ po wyrazach „doktorowie wszystkich wydziałów.“

Ustępy h) i i) według brzmienia projektu.

Na wniosek sprawozdawcy dodany do paragrafu tego uowoy ustęp.

k) w następującem brzmieniu:

„Oficerowie i do wojskowości należące osoby z tytułem oficerskim, jeżeli się znajdują w stanie stałego spoczynku, lub jeżeli z zastrzeżeniem charakteru wojskowego dymisyę wzięli.“ (z §. 1. projektu rządowego do ordynacyi wyborczej).

§§. 30. i 31. przyjęte są według projektu.

Po §. 31. przyjętym jest na wniosek sprawozdawcy osobny paragraf następujący:

„Oficerowie w służbie będący, równie jak osoby wojskowe z tytułem oficerskim w służbie zostające, tudzież osoby wojskowe należące do szeregowców lub do niższych stopni, z wyłączeniem rezerwistów niepowołanych, wyjęci są od prawa wybierania.“ (z §. 2. projektu rządowego do ordynacyi wyborczej).

W §. 32. poseł Zbyszewski wnosi: aby opuścić cały ustęp czwarty pod d), tyczący się kredytaryszów. Poseł Krzysztofowicz wnosi poprawkę: ustęp ad d) ma być osnowanym: „Osoby, przeciwko którym z powodu zbrodni wytoczonym zostało prawomocne śledztwo specjalne aż do ukończenia sprawy.“

Wniosek posła Zbyszewskiego i poprawka posła Krzysztofowicza upadły w głosowaniu. §. przyjęły podług brzmienia projektu.

§§. 33. i 34. przyjęte są według projektu.

§. 35. przyjęty według projektu z poprawką posła Ludwika hr. Wodzickiego, tyczącą się opuszczenia wyrazów końcowych „i od sześciu lat w gminie tutejszej zamieszkują“ i z opuszczeniem wyrazu „i uczestnicy“ (gminy).

§. 36. przyjęty według projektu ze zmianą proponowaną przez sprawozdawcę ustępu ad a) na: „osoby wojskowe w czynnej służbie zostające“, i z zamieszczeniem w tym paragrafie dwóch ostatnich ustępów w następującym paragrafie 37. projektu znajdujących się pod c) i d).

§. 37. przyjęty według projektu z dodaniem na wniosek sprawozdawcy pierwszego ustępu: „osoby, które jako winne uznane zostały wykroczenia z chciwości, zysku lub przeciw obyczajności publicznej popełnionego“ i z opuszczeniem ustępów c) i a), które weszły do §. 36.

§§. 38., 39., 40., 41., 42. i 44. przyjęte są według projektu.

W §. 39. powołana litera k).

§. 44. przyjęty z dodatkiem proponowanym przez sprawozdawcę w słowach: „równocześnie zawiadamia o tem polityczną władzę krajową i Wydział krajowy“.

§§. 45., 46., 47., 48. i 49. przyjęte są według projektu.

§. 50. przyjęty z dodatkiem wniesionym przez sprawozdawcę. Dodatek jako drugi ustęp tego paragrafu brzmi:

„Polityczna władza krajowa może unieważnić wybory, któreby padły na osoby od obieralności wyjęte lub wykluczone; przeciw temu służy jednak droga rekursu do Ministerstwa.“

§. 51. przyjęty według projektu.

§. 52. przyjęty z poprawką wniesioną do komisji, w końcu pierwszego ustępu dodania wyrazów „na lat sześć“.

§. 53. poseł Gnoiński wnosi: „aby co do wyboru prezydenta utrzymać, że obranym być winien większością dwóch trzecich części głosów obecnych członków Rady miejskiej.“ Wniosek ten przez głosowanie jest uchylonym. — Paragraf przyjęty według brzmienia projektu ze zmianą proponowaną przez sprawozdawcę ostatnich trzech ustępów na innych siedm następujących:

„Obranym jest ten, kto otrzyma bezwzględna większość głosów członków obecnych.

Również Wiceprezydentem obrany będzie ten, kto otrzyma więcej niż połowę głosów obecnych członków.

Jeżeli przy głosowaniu nie osiągnięto bezwzględnej większości głosów, należy przedsięwziąć powtórne głosowanie, a jeżeli i przytem nie okazała się potrzebna większość głosów, wtedy należy przystąpić do ściślejszego wyboru.

Przy ściślejszym wyborze mają wyborcy ograniczyć się do tych dwóch osób, które przy powtórnem głosowaniu największą ilość głosów otrzymały.

W razie równości głosów rozstrzyga los, kto ma być wzięty do ściślejszego wyboru.

Każdy głos, dany przy trzecim głosowaniu osobie nie wziętej do ściślejszego wyboru, ma być za nieważny poczytany.

Jeżeli przy ściślejszym wyborze okazała się równość głosów, wtedy rozstrzyga los.

§. 54. przyjęty ze zmianą proponowaną przez komisję wyrazów „na wierność Monarsze“ na wyraz: „na wierność i posłuszeństwo Monarsze“ i z opuszczeniem wyrazu „krajowych“.

§§. 55., 56., 57., 58., 59., 60. i 61. przyjęto według projektu.

§. 62. przyjęty według zmiany proponowanej przez komisję, jak następuje:

„Prezydent, jego zastępca i radca miejski traci swój urząd, jeżeli zajdzie lub wiadomą się stanie okoliczność, któraby pierwotnie jego obieralności stała na przeszkodzie.

Jeżeli który z nich popadnie w śledztwo z powodu jakiego z czynów karygodnych w §§. 32. i 37. wskazanych, lub jeżeli na jego majątek konkurs ogłoszony, albo postępowanie ugodne zarządzone zostanie, wtedy nie będzie mógł sprawować swego urzędu, jak długo trwa postępowanie karne, krydalne lub ugodne.

Radców miejskich, którzy bez ważnych powodów przez trzy miesiące na posiedzenia nie przybywają, rada miejska znua za występujących.

§. 63. przyjęty według projektu.

Na wniosek posła Ludwika Skrzyńskiego, Sejm postanawia w celu skrócenia drogiego czasu przedsiębrać głosowanie nie paragrafami, lecz tytułami.

Następuje: Tytuł „O magistracie“ zawierający §§. 64., 65., 66. i 67.

Tytuł cały jest przyjęty według projektu.

Tylko w §. 66. opuszczony wyraz „krajowych“.

Tytuł o zakresie działania Rady miejskiej, zawierający §§. 68., 69., 70., 71., 72., 73., 74., 75., 76., 77., 78., 79., 80., 81., 82., 83., 84. i 85. przyjęty jest ze zmianami następującymi:

W. §. 70. na wniosek sprawozdawcy dodanem jest do ustępu pod liczbą 1.: „Do zmiany obrębu gminy potrzeba jednak zezwolenia Wydziału krajowego, które tylko za zgodą władzy politycznej udzielone być może. Zmiana zaś statutu dokonana być może tylko wedle postanowienia §. 3. niniejszego statutu.“

W tymże paragrafie dodanem jest do ustępu pod l. 11.: „o ile to prawo miastu dotąd służyło“.

W drugiej części następu pod l. 13. opuszczony wyraz „uadto“.

W tymże samym paragrafie przyjętem jest na wniosek sprawozdawcy dodatek do ustępu pod l. 25.: „Jednakże dodatkami do podatków, a w ogólności rozkładami na gminę obciążeni być nie mogą:

1) Urzędnicy i słudzy Dworu, Państwa, kraju, lub przy zakładach publicznych ustanowieni, tudzież wojskowi, ich wdowy i sieroty co do płac służbowych i co do pochodzących ze stosunku służbowego emerytur, prowizyi, dodatków na wychowanie i gracyi.

2) Sterownicy dusz i publiczni nauczyciele co do kongruy.“

Opuszczone zaś są również na wniosek sprawozdawcy w tymże paragrafie: druga część ustępu pod l. 13., druga część ustępu l. 15. i druga część ustępu 25.

W §. 73. na wniosek sprawozdawcy zamiast wyrazów „naczelnej władzy krajowej“ ma być „politycznej władzy krajowej“.

§. 74. przyjęty jest z opuszczeniem wyrazów: „lub zależne od przyzwolenia $\frac{2}{3}$ części członków obecnych“, proponowanem przez sprawozdawcę.

§. 76. przyjęty jest z dodaniem proponowanem przez sprawozdawcę wyrazów: „również i ze względów obyczajności zarządzane być może tajne posiedzenie.“

§. 84. przyjęty jest z dodatkiem proponowanym przez sprawozdawcę do drugiego ustępu wyrazów: „lub też interes gminy na szkodę narazić mogą“, i ze zmianą trzeciego ustępu proponowaną przez sprawozdawcę na brzmienie następujące:

„Obowiązany jest jednak, decyzję w pierwszych dwóch wypadkach politycznej władzy krajowej, w trzecim zaś wypadku Wydziałowi krajowemu w terminie dni ośm od rozpoznania przedstawić, przy zawiadomieniu o tem Rady na najbliższem posiedzeniu obok wyluszczenia powodów zawieszenia.“

W skutek tej zmiany ustęp ostatni paragrafu, jako sam z siebie upadający, zostaje uchylony.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 3ciej, zapowiadając następne posiedzenie na dzień 16. Lutego z dalszym ciągiem rozpraw nad statutem miasta Krakowa na porządku dziennym, oraz będzie pierwsze czytanie wniosku posła Skrzyńskiego, o powiększeniu liczby posłów miejskich, — pierwsze czytanie wniosku posła x. Kaczały, o kominiarzach, — pierwsze czytanie wniosku posła x. Stępka, o niektórych wydatkach kościelnych.

L. Sapięha w. r.

F. Paszkowski w. r.

Kazimierz Grocholski w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 15. Lutego 1866. r. wniesionych do Sejmu :

1324. Miasto Stanisławów, przez posła Krzysztofowicza, w sprawie otworzenia czytelnicy w Stanisławowie.
1325. Biliński Jan, przez posła X. Metropolitę Litwinowicza, o zabranie gruntu.
1326. Gmina Lubaszowa, przez posła Boczkowskiego, o sprawiedliwszy szacunek katastralny.
1327. Gmina Dąbrówka, przez posła Boczkowskiego, o sprawiedliwszy szacunek katastralny.
1328. Miasto Taroów, przez posła Rutowskiego, o zmianę ustawy poboru do wojska, odnoszącej się do młodzieży poświęcającej się stanowi duchownemu.
1329. Miasto Tarnów, przez posła Rutowskiego, o wyjednanie potwierdzenia stowarzyszenia niewiast dobroczynności.
1330. Gmina Ostrów, przez posła Grocholskiego, o pożyczkę.
1331. Gmina Ustrzyki dolne wraz z właścicielką, przez posła Laskowskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Ustrzykach, nie w Lisku.
1332. Miasto Lubaczów wraz z sąsiednimi gminami i właścicielami, przez posła Zakrzewskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Lubaczowie.
1333. Siemieński Władysław, Sowiński Antoni, Kopytowski Franciszek, Gramatyka Józef, przez posła Kapiszewskiego, o ułatwienie nabywania soli i uregulowania opłat gminnych.
1334. Czernik Zygmunt, przez posła hr. Golejowskiego, o zapomogę.
1335. Skibiński Mikołaj, przez posła hr. Golejowskiego, o zapomogę.
1336. Gminy Szlachtowa, Jaworki i inne, przez posła Zabińskiego, o prawo propinacyi.
1337. Jawecki Bazyli, przez posła Agopsowicza, o zapomogę.
1338. Gmina Pniów i inne, przez posła Kobylarza, w sprawie propinacyi i opłaty za przewóz na Sanie.
1339. Gmina Pniów i inne, przez posła Kobylarza, o prawo do lasów i pastwisk i o uciążliwą konkurencyę do robót wodnych na Sanie.
1340. Gmina Samoluskowce, przez posła Borysikiewicza, o zapomogę.
1341. Gmina Mielnica, przez posła Andrejczuka, o zabranie jej gruntów, łąk i pastwisk.
1342. Gmina Mielnica, przez posła Andrejczuka, o zplacenie za robociznę przy gościńcach.
1343. Gmina Bóbrka, przez posła hr. Borkowskiego, o zapomogę.
1344. Gmina Krniki, przez posła Krawczyka, o przyspieszenie pertraktacyi słuźebnictw.
1345. Gmina Jezawa, przez posła Dwolińskiego, o zapomogę i folgę w płaceniu podatków.
1346. Gmina Pieczarna, przez posła Dwolińskiego, o zapomogę i folgę w płaceniu podatków.
1347. 36 włościan gminy Pławie, przez posła x. Ustjanowicza, o zapomogę.
1348. Gmina Szczerczecz wraz z innemi do tegoż powiatu należącemi, przez posła Smolkę, przeciw przyłączeniu do powiatu lwowskiego.

Z tych liczby: 1.330, 1.332, 1.334, 1.335, 1.337, 1.340, 1.343, 1.345, 1.346, 1.347 odselają się wprost do Wydziału krajowego;

liczby zaś 1.331, 1.348 do komisji dla sprawy administracyjnego podziału kraju;

nareszcie liczby: 1.326, 1.327 do komisji katastralnej.
